

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.021.11.2021

Pan
Tadeusz Szczepański
Dyrektor Zakładu Aktywności Zawodowej
„Szansa”
ul. Drawieńska 54
73-200 Choszczno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/095 – Bezpieczeństwo gminnych obiektów użyteczności publicznej w województwach pomorskim i zachodniopomorskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zakład Aktywności Zawodowej „Szansa” w Choszczynie ¹ ul. Drawieńska 54, 73-200 Choszczno.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tadeusz Szczepański, Dyrektor Zakładu Aktywności Zawodowej „Szansa” ² w Choszczynie, od 1 marca 2021 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełniła: Marlena Waszkiel, od 12 grudnia 2018 r. do 28 lutego 2021 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Zapewnienie należytego utrzymania i bezpiecznego użytkowania gminnych obiektów użyteczności publicznej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2021 (do dnia zakończenia kontroli ³), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Adam Milczarek, starszy inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr LSZ/185/2021 z 4 listopada 2021 r.

(akta kontroli str.1-2)

¹ Dalej: ZAZ.

² Dalej: Dyrektor.

³ Tj. do 14 grudnia 2021 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą podejmowane były działania przez Dyrektora dla zapewnienia należytego utrzymania i bezpiecznego użytkowania gminnego obiektu użyteczności publicznej, jednak nie zawsze były one realizowane prawidłowo.

W strukturze organizacyjnej ZAZ do realizacji zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa użytkowania obiektu wyznaczony był Dyrektor, a pod jego nieobecność główny księgowy. W ZAZ obowiązywały procedury w zakresie wystąpienia sytuacji kryzysowych, w tym instrukcja bezpieczeństwa pożarowego, zgłoszenia o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego, otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia, alarmowania straży pożarnych na wypadek powstania pożaru, a także udzielania pomocy przedlekarskiej. Prowadzona książka obiektu budowlanego ZAZ była zgodna ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁶, wpisów w niej dokonywały osoby uprawnione. Od momentu oddania budynku ZAZ do użytkowania⁷, przeprowadzono trzy obowiązkowe okresowe kontrole obiektu budowlanego (w 2019 r., 2020 r. i 2021 r.) oraz dwie okresowe kontrole przewodów wentylacyjnych (w 2020 r. i 2021 r.). Budynek przez cały okres użytkowania był wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem. W ZAZ realizowano obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów sanitarnych. W okresie objętym kontrolą w ZAZ przeprowadzono jedną kontrolę zewnętrzną⁸, której zalecenia zostały zrealizowane w terminie. W czasie epidemii COVID-19 w ZAZ wprowadzono rozwiązania zapewniające bezpieczeństwo epidemiologiczne użytkownikom obiektu.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- niewyznaczenia pracownika odpowiedzialnego za wykonywanie działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników;
- prowadzenia książki obiektu budowlanego⁹ niezgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie książki obiektu, co polegało na niewpisaniu funkcji obiektu oraz informacji o protokole okresowej kontroli obiektu budowlanego z 9 marca 2019 r.;
- nieprzeprowadzenia w 2019 r. okresowej kontroli polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego przewodów kominowych (wentylacyjnych);
- nieprzeprowadzania przeglądów konserwacyjnych dźwigu (windy) zgodnie z terminami określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Technologii z dnia 30 października 2018 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie eksploatacji, napraw i modernizacji urządzeń transportu bliskiego¹⁰;
- braku aktualnych pomiarów w zakresie: hałasu, drgań i pyłów występujących w ZAZ.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz. U. Nr 120, poz. 1134; dalej: rozporządzenie w sprawie książki obiektu.

⁷ 17 grudnia 2018 r.

⁸ Tj. Państwowej Inspekcji Pracy; dalej: PIP.

⁹ Dalej: książka obiektu.

¹⁰ Dz. U. poz. 2176; dalej: rozporządzenie UTB.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie należytego utrzymania i bezpiecznego użytkowania gminnych obiektów użyteczności publicznej.

1.1 Przygotowanie do realizacji zadań zapewniających utrzymanie i bezpieczne użytkowanie obiektów użyteczności publicznej.

Opis stanu faktycznego

1.1.1. ZAZ został utworzony 1 grudnia 2018 r.¹² Przedmiot działalności obejmował rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych. W schemacie organizacyjnym wyodrębniono stanowiska: dyrektora, głównego księgowego oraz podinspektora ds. kadr, a także komórki organizacyjne: Zespół Rehabilitacyjno-Medyczny, Dział transportu oraz Działy wytwórczo-usługowe (trzy pracownice: ogrodniczo-porządkowa, montażu-demontażu i prac drobnych). Na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych¹³ w ZAZ zatrudnione były 42 osoby, w tym 30 z orzeczeniem o niepełnosprawności.

(akta kontroli str. 10, 18, 164, 202)

W Regulaminie Organizacyjnym ZAZ¹⁴ nie wyznaczono komórki odpowiedzialnej za zadania związane z utrzymaniem i użytkowaniem budynku ZAZ. Określono jednak, iż do kompetencji Dyrektora w szczególności należy kierowanie i koordynowanie całokształtem działalności ZAZ. Dyrektor wyjaśnił: *Zagadnieniami związanymi z utrzymaniem i użytkowaniem obiektu budowlanego zajmuje się głównie komórka administracji, a w niej osobiście Dyrektor.*

(akta kontroli str. 4-30, 33)

W regulaminie¹⁵ określono, iż opieka medyczna i udzielanie pierwszej pomocy należy do zadań Zespołu Rehabilitacyjno-Medycznego¹⁶. W budynku ZAZ wyznaczono pokój na potrzeby opieki medycznej – pokój pielęgniarki. Apteczki znajdowały się w pomieszczeniach pracy, gabinecie pielęgniarki i gabinecie rehabilitanta. W ZAZ nie wyznaczono pracowników do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników, o czym szerzej w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 11, 37-38, 40, 138)

1.1.2. W okresie objętym kontrolą w ZAZ obowiązywały procedury dotyczące: bezpieczeństwa pożarowego, zgłoszenia o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego, otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia, alarmowania straży pożarnej na wypadek powstania pożaru, udzielania pomocy przedlekarskiej. W ZAZ nie obowiązywały procedury bezpieczeństwa obejmujące sytuacje kryzysowe np. wywołane agresywnymi zachowaniami, atakami uzbrojonych napastników, zamachami terrorystycznymi, chemicznymi lub biologicznymi. Dyrektor wyjaśnił, iż procedury w tym zakresie nie zostały opracowane, gdyż

¹¹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Choszcznie nr II/11/2018 z dnia 29 listopada 2018 r.

¹³ Tj. 18 listopada 2021 r.

¹⁴ Stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 1/2018 Dyrektora z dnia 18 grudnia 2018 r., dalej: regulamin.

¹⁵ §18 ust 1 regulaminu.

¹⁶ ZAZ był zobowiązany do zapewnienia doraźnej i specjalistycznej opieki medycznej na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 3 w zw. z 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U z 2021 r. poz. 573, ze zm.).

z uwagi m.in. na usytuowanie budynku (obrzeża miasta), charakter działalności (zamknięty zakład produkcyjny z ograniczonym dostępem bez wzmożonej obsługi interesantów), jak i zastosowanymi środkami administracyjno-technicznymi (całodobowy monitoring i zamykane drzwi w godzinach pracy) w jego ocenie istnieje znikome ryzyko zaistnienia takich sytuacji.

(akta kontroli str. 41-43)

Ogłędziny budynku ZAZ z udziałem specjalisty w dziedzinie bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego potwierdziły spójność procedur ZAZ z charakterem działania i lokalizacją obiektu. Ponadto ustalono, iż budynek posiadał cztery wyjścia ewakuacyjne przystosowane do użytku przez osoby z niepełnosprawnościami oraz system klap dymowych w częściach korytarzowych. Przeciwpożarowe wyłączniki zlokalizowane były na poziomie parteru, przy każdym wyjściu ewakuacyjnym. Miejsce zbiórki po ewakuacji wyznaczone było w obszarze boiska (przy altanie) w południowej części obszaru obiektu. W obiekcie wykorzystywany był jeden rodzaj alarmu o ogłoszonej ewakuacji – komunikat werbalny nadawany przez system radiowęzła z gabinetu Dyrektora. ZAZ wyposażony był w system monitoringu, składający się z czterech kamer obejmujących teren wokół budynku.

(akta kontroli str. 136-149)

Zarządzeniem z 20 grudnia 2018 r. Dyrektor¹⁷ wprowadził do stosowania instrukcję bezpieczeństwa pożarowego¹⁸, która była akualizowana w lipcu 2020 r. W Instrukcji określono, iż budynek ZAZ był przeznaczony dla około 36 osób. Instrukcja zawierała elementy wymagane § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów¹⁹.

(akta kontroli str. 44-46)

W ZAZ dwukrotnie, tj. 4 marca 2019 r. i 30 września 2021 r., przeprowadzono ćwiczenia w zakresie praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji. Ćwiczeniami każdorazowo kierował Dyrektor, który następnie sporządzał protokół opisujący przebieg i ocenę ćwiczeń.

(akta kontroli str. 47-53)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W okresie od 17 grudnia 2018 r. do 25 listopada 2021 r. nie wyznaczono pracownika odpowiedzialnego za wykonywanie działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników. Powyższe stanowiło naruszenie art. 207¹ oraz art. 209¹ §1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy²⁰.

Dyrektor wyjaśnił: *zdecydowana większość pracowników ZAZ to osoby z niepełnosprawnością, jak i brak wśród instruktorów osób przygotowanych do tego typu działań. (...). Mając na uwadze zapis § 7 ust. 5 pkt. 1 regulaminu uznawałem, że w kompetencji Dyrektora jest kierowanie i koordynowanie całokształtem działalności Zakładu. W trakcie trwania kontroli NIK Dyrektor zarządzeniem z 25 listopada 2021 r. wyznaczył siebie do realizowania ww. działań.*

(akta kontroli str. 11, 37-38, 40)

¹⁷ Zarządzenie nr 5/2018 Dyrektora ZAZ.

¹⁸ Dalej: Instrukcja.

¹⁹ Dz. U. Nr 109, poz. 719 ze zm.; dalej: ppoż.

²⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1320, ze zm.; dalej: Kodeks pracy.

1.2 Wykonywanie zadań w celu zapewnienia należytego utrzymania bezpieczeństwa gminnych obiektów użyteczności publicznej

Opis stanu faktycznego

1.2.1. Prowadzona w ZAZ książka obiektu była zgodna ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia w sprawie książki obiektu.

(akta kontroli str. 54-55)

Zapisy w książce obiektu były dokonywane przez Dyrektora, tj. zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²¹. W dziale II.2 książki obiektu nie wpisano funkcji obiektu, o czym szerzej w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 38-39, 54-55, 60-61, 67, 76-77)

Do książki obiektu dołączona była dokumentacja powykonawcza, oceny i ekspertyzy dotyczące stanu technicznego budynku, co było zgodne z art. 64 ust. 3 Prawa budowlanego. Z uwagi na brak upływu okresu pięciu lat wskazanego w art. 23 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków²² nie była przeprowadzona okresowa kontrola, polegająca na sprawdzeniu stanu technicznego systemu ogrzewania²³.

(akta kontroli str. 34-35, 39, 54-55)

W okresie objętym kontrolą, w ZAZ użytkowano dwa urządzenia transportu bliskiego, tj. dźwig (windę) i wózek jezdniowy podnośnikowy, dla których prowadzono księgi rewizyjne i dzienniki konserwacji.

(akta kontroli str. 78)

1.2.2. Budynek ZAZ został oddany do użytkowania 17 grudnia 2018 r. Od tego czasu zostały przeprowadzone trzy okresowe kontrole obiektu budowlanego (kontrole roczne: 9 marca 2019 r., 10 marca 2020 r. i 24 marca 2021 r.), tj. zgodnie z wymogiem określonym w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a Prawa budowlanego. W dziale VI książki obiektu nie wpisano informacji o protokole okresowej kontroli obiektu budowlanego z 9 marca 2019 r., o czym szerzej w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

W zakresie okresowej kontroli przewodów kominowych (wentylacyjnych), zostały przeprowadzone dwie kontrole (tj. 9 grudnia 2020 r. i 20 lipca 2021 r.). W 2019 r. nie została przeprowadzona okresowa kontrola w ww. zakresie, co było niezgodne z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c Prawa budowlanego, o czym szerzej w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

Okresowe kontrole budynku ZAZ były każdorazowo przeprowadzane przez osobę posiadającą wymagane uprawnienia budowlane lub kominiarskie. Budynek ZAZ nie był wyposażony w instalacje i urządzenia służące ochronie środowiska.

(akta kontroli str. 38, 76-77, 84)

Z uwagi na oddanie budynku ZAZ do użytkowania 17 grudnia 2018 r., w okresie objętym kontrolą nie wykonywano okresowej kontroli, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego, tj. przeprowadzanej co najmniej raz na pięć lat²⁴.

(akta kontroli str. 34)

Budynek ZAZ nie podlegał obowiązkowi przeprowadzania dwukrotnie w ciągu roku kontroli w zakresie odpowiadającym corocznej kontroli okresowej, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 3 Prawa budowlanego.

(akta kontroli str. 34, 62)

²¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, ze zm.; dalej: Prawo budowlane.

²² Dz. U. z 2021 r. poz. 497, dalej: ustawa o charakterystyce energetycznej.

²³ Budynek ZAZ wyposażony był w pompę ciepła o mocy nominalnej kotła 85 kW.

²⁴ Kontrola okresowa powinna być przeprowadzona do końca 2023 r.

W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono wystąpienia czynników zewnętrznych oddziałujących na obiekt związany z działaniem człowieka lub sił natury, w wyniku których nastąpiłoby uszkodzenie obiektu budowlanego lub mogło wystąpić bezpośrednie zagrożenie takiego uszkodzenia, mogące spowodować zagrożenia życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska.

(akta kontroli str. 34,118)

W budynku ZAZ były eksploatowane dwa urządzenia transportu bliskiego, tj. dźwig (winda)²⁵ i wózek jezdniowy podnośnikowy z mechanicznym napędem podnoszenia²⁶. Coroczne kontrole okresowe ww. urządzeń były przeprowadzane zgodnie z terminem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia UTB.

Przeglądy konserwacyjne wózka jezdniowego podnośnikowego przeprowadzono co 90 dni, tj. zgodnie z terminem określonym w instrukcji eksploatacji urządzenia, co było zgodne z wymaganą częstotliwością określoną w załączniku nr 2 do rozporządzenia UTB.

W okresie od 17 grudnia 2018 r.²⁷ do 12 maja 2019 r. nie wykonywano obowiązkowych przeglądów konserwacyjnych dźwigu, a od 13 maja 2019 r. przeglądy konserwacyjne w dziewięciu przypadkach zostały wykonane w terminie od 31 do 40 dni, o czym szerzej w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 76-77, 79, 112-113, 160-161)

Protokoły z okresowych kontroli budynku ZAZ były sporządzane zgodnie z art. 62a ust. 2 Prawa budowlanego, tj. zawierały m.in.: datę przeprowadzenia kontroli, imię i nazwisko, a także numer uprawnień budowlanych danej specjalności, osobę przeprowadzającą kontrolę oraz jej podpis, nazwę właściciela obiektu budowlanego, określenie kontrolowanego obiektu budowlanego umożliwiające jego identyfikację, zakres kontroli, ustalenia dokonane w zakresie kontroli; zalecenia²⁸, zakres niewykonanych zaleceń określonych w protokołach z poprzednich kontroli.

(akta kontroli str. 84-111)

Na przeprowadzenie ww. kontroli ZAZ poniósł wydatki w kwocie: 4 308 zł w 2019 r., 11 098 zł w 2020 r., 6 463 zł w 2021 r.²⁹

(akta kontroli str. 116)

1.2.3. Na podstawie przeprowadzonych, na zlecenie NIK³⁰, kontroli przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Choszcznie, Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Choszcznie i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Choszcznie³¹ oraz przeprowadzonych oględzin ustalono, iż w budynku ZAZ zapewniono odpowiednie warunki przeciwpożarowe oraz odpowiedni stan sanitarno-techniczny budynku. Był on wyposażony w wymagany sprzęt i urządzenia zapewniające ochronę przeciwpożarową, m.in. gaśnice, wewnętrzne hydranty oraz klapy dymowe na klatkach schodowych. Urządzenia te były prawidłowo oznakowane i poddawane okresowym przeglądom technicznym i konserwacyjnym przez osoby posiadające uprawnienia w zakresie zabezpieczeń

²⁵ Od 31 października 2018 r.

²⁶ Od 16 września 2020 r.

²⁷ Data oddania budynku do użytkowania.

²⁸ Jeżeli zostały stwierdzone nieprawidłowości.

²⁹ Do 18 listopada 2021 r.

³⁰ Na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK, w zakresie: przestrzegania przepisów higieniczno-sanitarnych, należytego utrzymania i bezpiecznego użytkowania gminnych obiektów użyteczności publicznej, przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz przestrzegania przepisów prawa budowlanego.

³¹ Dalej: Powiatowa Stacja.

przeciwpożarowych³².

W budynku ZAZ zapewniono dostępność architektoniczną dla osób z niepełnosprawnościami³³.

W ZAZ zapewniono odpowiednie warunki ewakuacji. W szczególności plan ewakuacji był czytelny, z oznaczeniami mającymi odzwierciedlenie w ich rzeczywistym umiejscowieniu na terenie obiektu³⁴. Plan ewakuacji umieszczony był w widocznych miejscach w budynku, w tym na drogach ewakuacyjnych.

W wyniku kontroli Powiatowej Stacji stwierdzono brak posiadania przez ZAZ aktualnych pomiarów hałasu i pyłu, o czym szerzej w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 114-115, 117-120, 136-153, 156-197, 206-211)

1.2.4. W latach 2018-2021 w ZAZ była przeprowadzona jedna kontrola przez podmiot zewnętrzny, tj. PIP od 29 do 31 maja 2019 r. W wyniku kontroli dotyczącej bezpieczeństwa użytkowania budynku ZAZ, stwierdzono nieprawidłowości w zakresie: braku zapewnienia wentylacji w pomieszczeniu archiwum, braku dostosowania wentylacji do procesów prac prowadzonych w hali demontażu/montażu, przechowywania środków do malowania i konserwowania wyrobów rękodzieła w nieprawidłowy sposób. Wszystkie zalecenia zostały wykonane w terminie określonym przez PIP.

(akta kontroli str. 121-122)

W ZAZ dwukrotnie dokonano analizy stanu BHP przeprowadzonej przez pracownika odpowiedzialnego za BHP, tj. w styczniu 2021 r. za okres od stycznia 2020 r. do grudnia 2020 r. oraz w styczniu 2020 r. za okres od grudnia 2018 r. do grudnia 2019 r. W wyniku analiz nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 123-126)

W wyniku trzech okresowych kontroli obiektu budowlanego przeprowadzonych na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a Prawa budowlanego i dwóch przeprowadzonych na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c Prawa budowlanego nie stwierdzono zagrożenia życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia bądź środowiska, jak również zagrożenia katastrofą budowlaną, pożarem, wybuchem, porażeniem prądem elektrycznym.

(akta kontroli str. 84-85, 89, 99, 105-106)

1.2.5. Dyrektor wyjaśnił: *Obiekt ZAZ jest obiektem oddanym do użytku w grudniu 2018 roku, obiekt na etapie projektowania i oddania do użytku był dostosowywany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Nie zaszła przesłanka do prowadzenia odrębnych działań w tym zakresie.*

Ponadto z uwagi, że budynek znajduje się w okresie 66 miesięcznej gwarancji wykonawcy budynku oraz w okresie pięcioletniej³⁵ trwałości projektu nie planowano jego remontów lub modernizacji.

(akta kontroli str. 35-36)

1.2.6. W decyzji Starosty Choszczeńskiego z 29 września 2017 r. zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę oraz w decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Choszcźnie z 10 grudnia 2018 r. udzielającej zgody na użytkowanie budynku określono, iż obiekt będzie przeznaczony na Zakład

³² Technik pożarnictwa.

³³ W zakresie dostępności sporządzono i opublikowano raport na stronie internetowej ZAZ.

³⁴ Zawierały oznaczenie symbolem „Tutaj jesteś teraz”.

³⁵ W obu przypadkach liczonych do 17 grudnia 2018 r.

Aktywności Zawodowej „Szansa”. Od 17 grudnia 2018 r.³⁶ do zakończenia czynności kontrolnych³⁷ nie zostało zmienione przeznaczenie budynku.

(akta kontroli str. 70-75)

1.2.7. Zarządzeniem z 5 czerwca 2020 r. Dyrektor ZAZ wprowadził zasady postępowania w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19. W szczególności Dyrektor zobowiązał wszystkich przebywających na terenie ZAZ do noszenia maseczek lub przyłbic w częściach wspólnych oraz dezynfekcji rąk dostępnymi w ZAZ środkami, dodatkowo ograniczono liczbę osób mogących korzystać z windy do jednej osoby. Ponadto wprowadzono procedury: mycia i dezynfekcji rąk, zakładania i noszenia maseczki, określono także zasady mycia i dezynfekcji pomieszczeń. Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej na zlecenie NIK³⁸ przez Powiatową Stację ustalono, iż ZAZ funkcjonował z zachowaniem zasad bezpieczeństwa epidemicznego.

(akta kontroli str. 127-135)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 2019 r. nie przeprowadzono okresowej kontroli polegającej na sprawdzeniu, co najmniej raz w roku, stanu technicznego przewodów kominowych (wentylacyjnych), co było niezgodne z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c Prawa budowlanego.

Marlena Waszkiel ówczesna Dyrektor ZAZ w sprawie przyczyn wystąpienia nieprawidłowości wyjaśniła: *Mając na uwadze, iż budynek ZAZ został oddany do użytku w drugiej połowie grudnia 2018 r., a w budynku znajdują się jedynie przewody wentylacyjne, to uznałam, iż nie było obowiązku przeprowadzenia kontroli w 2019 r.*

(akta kontroli str. 68-69, 76-77, 84)

2. Książki obiektu prowadzono niezgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie książki obiektu, co polegało na niewpisaniu w dziale II.2 funkcji obiektu oraz w dziale VI informacji o protokole okresowej kontroli obiektu budowlanego z 9 marca 2019 r.

Na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie książki obiektu wpisy do książki powinny być dokonywane w dniu zaistnienia okoliczności, dla której jest wymagane dokonanie odpowiedniego wpisu. W § 5 pkt 1 rozporządzenia w sprawie książki obiektu określono, iż wpisy do książki obejmują podstawowe dane identyfikujące obiekt, w tym funkcję obiektu, natomiast na podstawie pkt 4 wpisy do książki obejmują również protokoły kontroli oraz badań okresowych.

Wskazując na przyczyny braku wpisania funkcji obiektu do książki obiektu ówczesna Dyrektor ZAZ wyjaśniła: *(...) wypełniona książka obiektu została przekazana mi przez Wydział Budownictwa Urzędu Miejskiego w Choszcznie, w związku z tym uznałam, iż jest ona wypełniona prawidłowo i nie dokonywałam szczegółowej weryfikacji.* Dyrektor wyjaśnił: *(...) podczas przyjmowania obowiązków przy natłoku i ilości przeglądanych dokumentów nie zwróciłem uwagi na brak tego zapisu w książce, zapis zostanie niezwłocznie uzupełniony o zapis „produkcyjno-usługowo-szkoleniowa”.*

W zakresie niewpisania informacji o protokole okresowej kontroli obiektu budowlanego z 9 marca 2019 r. ówczesna Dyrektor ZAZ wyjaśniła: *Po dostarczeniu mi protokołu z okresowej kontroli, w związku z natłokiem spraw związanych z początkową fazą działalności ZAZ, odłożyłam go do segregatora z dokumentami*

³⁶ Moment oddania do użytkowania obiektu.

³⁷ Tj. do 14 grudnia 2021 r.

³⁸ Na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK.

dot. budynku, celem późniejszego wpisania do książki obiektu. Później w wyniku przeoczenia protokół ten nie został wpisany, a do książki obiektu zostały wpisane kolejne protokoły z kontroli.

W trakcie kontroli NIK, Dyrektor dokonał uzupełnienia książki obiektu poprzez wpisanie jego funkcji i wpisanie informacji o protokole z okresowej kontroli obiektu z 9 marca 2019 r.

(akta kontroli str. 38-39, 61, 66-69, 76-77)

3. W okresie od 17 grudnia 2018 r.³⁹ do 13 sierpnia 2021 r. nierzetelnie przeprowadzano przeglądy konserwacyjne dźwigu, tj.:

- przeprowadzono dziewięć przeglądów konserwacyjnych⁴⁰ w okresie od 6 sierpnia 2019 r. do 13 sierpnia 2021 r., z naruszeniem 30-dniowego terminu od ostatniego przeglądu (od 31 do 40 dni, tj. z opóźnieniem od 1 do 10 dni),
- odstąpiono od przeprowadzania ww. przeglądów w okresie od 17 grudnia 2018 r. do 13 maja 2019 r. (tj. przez 147 dni).

Powyższe stanowiło naruszenie wymogu zawartego w załączniku nr 2 pkt 22 do rozporządzenia UTB, zgodnie z którym ww. badania powinny być przeprowadzane co 30 dni.

W zakresie braku przeprowadzania przeglądów konserwacyjnych Marlena Waszkiel ówczesna Dyrektor ZAZ wyjaśniła: *W okresie od 17 grudnia - początek działalności Zakładu, dochodziło do częstych awarii windy, m.in. winda zatrzymywała się między piętrami, nie otwierała się po zjeździe na poziom zero, czy też w ogóle nie poruszała się do góry z poziomu zero. Wszystkie tego typu zdarzenia były natychmiast zgłaszane telefonicznie (...). Postanowiłam wyłączyć z użytkowania windę (do 13 maja 2019 r.) oznaczając ją taśmą i umieszczając kartki żeby do niej nie wsiadać (...). W maju 2019 r. po wykonaniu wymaganych napraw, serwis przeprowadził przegląd konserwacyjny, a winda została oddana do użytkowania dla pracowników ZAZ (...). W odniesieniu do powyższych wyjaśnień oraz częstymi usterekami, zdarzającymi się 1-2 razy w miesiącu, wyjaśniam że w okresie od 17 grudnia 2018 r. do 13 maja 2019 r. nie dokonano przeglądów konserwacyjnych windy.*

Współwłaściciel podmiotu wykonującego instalację windy i jej naprawy wyjaśnił, iż w okresie od 31 października 2018 r. do 26 kwietnia 2019 r. dźwig osobowy o nr fabrycznym: NAM222H był wyłączany z eksploatacji na czas prowadzenia specjalistycznych prac diagnostycznych i regulacyjnych.

Wskazując na przyczyny nieprzeprowadzenia w terminie dziewięciu przeglądów konserwacyjnych Dyrektor wyjaśnił: *terminy przeglądu wynikały z harmonogramu firmy konserwującej dźwig, na który jako Dyrektorzy nie mieliśmy wpływu. Jednocześnie zwracam uwagę na fakt, że 5 z 9 przekroczeń nastąpiło w trakcie trwania epidemii Covid-19. Nie mniej jednak, w dalszej działalności zwrócę uwagę firmie przeprowadzającej przeglądy i będę egzekwował ich terminowe wykonywanie.*

(akta kontroli str. 76-77, 79, 200-201)

4. Na podstawie wyników kontroli Powiatowej Stacji⁴¹ ustalono, iż ZAZ nie posiadał aktualnych badań z zakresu występujących szkodliwych czynników, tj.

- a) hałasu i drgań o działaniu miejscowym na organizm człowieka przez kończyny górne obejmujące maszyny i urządzenia podczas prac ogrodniczych;
- b) hałasu i pyłu na stanowisku pracownika prac lekkich oraz instruktora zawodu dla maszyn i urządzeń stolarskich;

³⁹ Tj. od dnia oddania budynku do użytkowania.

⁴⁰ Tj. 6 sierpnia 2019 r., 6 września 2019 r., 5 grudnia 2019 r., 7 stycznia 2020 r., 6 kwietnia 2020 r., 6 sierpnia 2020 r., 14 kwietnia 2021 r., 11 czerwca 2021 r., 13 sierpnia 2021 r.

⁴¹ Zleconej na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK.

c) hałasu na stanowisku pracownika prac lekkich oraz instruktora zawodu dla maszyn szwalniczych.

Powyższe stanowiło naruszenie obowiązków w tym zakresie wynikających z przepisu § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy⁴² zgodnie, z którym *pracodawca wskazuje czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, dla których wykonuje się badania i pomiary, po przeprowadzeniu rozpoznania źródeł ich emisji oraz warunków wykonywania pracy, które mają wpływ na poziom stężeń lub natężeń tych czynników lub na poziom narażenia na oddziaływanie tych czynników (...)*. Ponadto w związku z przepisami § 4 i § 13 rozporządzenia w sprawie czynników szkodliwych ZAZ powinien przeprowadzać ww. badania, co najmniej raz w roku. W zakresie lit. a, ważność badania upłynęła 3 kwietnia 2020 r.⁴³, a w zakresie lit. b, ważność badania upłynęła 29 maja 2021 r.⁴⁴ W zakresie lit. c badania nie przeprowadzono w ogóle. Dyrektor wyjaśnił: (...) *ze względu na sytuację, że poziom przekroczenia był minimalny jak i na fakt, że maszyny ogrodnicze już nie są w użyciu, planuję badania przeprowadzić do końca kwietnia 2022 r. Biorąc pod uwagę fakt, że podmiot zajmujący się tego typu badaniami nie ma siedziby w Choszcznie i przeważnie przyjeżdża i obejmuje swoim działaniem kilka jednostek, mając na celu racjonalizację kosztów pozostałe badania również odbędą się w tym samym terminie. Pismem z dnia 25 listopada 2021 r. powiadomiłem Powiatową Stację o sposobie wyeliminowania nieprawidłowości.*

(akta kontroli str. 115, 160-187)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Terminowe przeprowadzanie przeglądów konserwacyjnych dźwigu.
2. Bieżące prowadzenie książki obiektu.
3. Przeprowadzenie badań z zakresu natężenia czynników szkodliwych dla pracowników występujących w ZAZ, tj. hałasu, pyłu i drgań.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁴² Dz. U. Nr 33, poz. 166 ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie czynników szkodliwych.

⁴³ Badanie nr 190405 przeprowadzono 3 kwietnia 2019 r.

⁴⁴ Badanie nr 200507a i 200507b z 29 maja 2020 r.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 22 grudnia 2021 r.

Kontroler
Adam Milczarek
st. inspektor k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis

.....
podpis